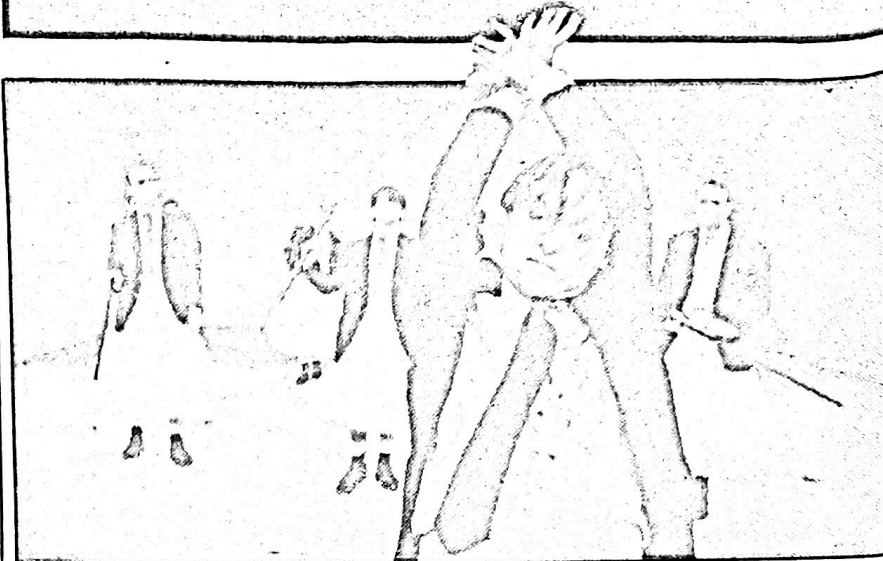

Tweemaal Edward III

AMSTERDAM — Christopher Marlowe werd, net als Shakespeare, geboren in 1564. Dat was niet de enige overeenkomst. Marlowe had ook iets van Shakespeare's genialiteit. Hij heeft het echter niet uitputtend kunnen bewijzen, omdat zijn losbandige leven hem onvoldoende tijd liet. Op z'n negenentwintigste overleed hij aan een dolkstoot bij een caf  ruzie.

Zijn vurig en ongelijkmatig temperament is terug te vinden in zijn toneelstukken, die gewelddadig zijn. Als schrijver voerde hij het rijnloze vers in en daarmee een grotere vrijheid van interpretatie.

ONDERGANG

Hij schreef een stuk over de Engelse koning Edward II (1287-1327), tot wie hij zich aange trokken moet hebben gevoeld. Deze had niets van een Middeleeuwse vorst en hield zich meer met natuur en kunst dan met politiek bezig. En hoewel getrouwd met de Franse Isabella, hield hij van mannen. Dat werd zijn ondergang. Zowel zijn grote liefde Gaveston als hijzelf werd door de adel wreed vermoord. Eigen schuld: een koning die eigen belang boven landsbelang stelt en lust boven plicht, is geen koning!

MORAAL

Maar Marlowe neemt die algemeen geldende moraal niet over. Hij komt op voor de menselijke natuur en acht het hypocriet om dat wat Edward deed, onmense-

lijk te noemen. Vier eeuwen geleden al was homosexualiteit voor Marlowe geen probleem. Integendeel: een van zijn uitspraken luidde „Wie niet van tabak en jongens houdt, is gek”.

Momenteel zijn twee versies te zien van Edward II: door Toneelgroep Amsterdam en het Arnhemse Independance. Beide groepen proberen er een zo origineel mogelijke interpretatie van te geven. Bij Amsterdam is dat in de regie van Jan Ritsema een wonderbaarlijk mooi resultaat geworden. De dertien mannelijke spelers — ook Isabella wordt door een acteur gespeeld — voeren het stuk op als een gestilleerd groepsballet, met tutu's (boven zware legerschoenen) en sierlijke wandelstokjes, in een heel ruimtelijk decor. We noemden het eerder in deze krant de elegantste opvoering van het wreedste drama.

LACONIEKER

Independance houdt het laconieker. Edward is hier een vrolijke, sensuele flierefluiter. Heel naïef gaat hij zijn ondergang tegemoet. Gaveston is meer een blijfiguur. Regisseur Peter Sonneveld maakt er een soort sprookje van; een kindertheatervoorstelling voor grote mensen. De vormgeving suggereert minder ruimte, maar is ook heel fraai. Vaandels waarmee veelvuldig wordt gezwaaaid en een gigantische hermelijnen koningsmantel beheersen het toneelbeeld.

• **TONEELGROEP AMSTERDAM:** Heerlen

★ **V.J.n.r. Cas Enklaar,** Joop Admiraal, Pierre Bokma, Hugo Haenen en Jacques Commandeur in Edward II. (Foto Kees de Graaff).

14-1, Maastricht 15-1, Deventer 23-1, Bussum 26-1, Den Bosch 27-1, Groningen 29/30-1, Breda 6-2.

• INDEPENDANCE:

Groningen 14-1, Eindhoven 15-1, Deventer 16-1, Enschede 19-1, IJmuiden 20-1, Alkmaar 21-1, Druten 22-1, Den Bosch 23-1, Tilburg 26-1, Utrecht 29/30-1, Doetinchem 2-2, Leiden 3/4-2, Delft 5/6-2, Nijmegen 10-2, Alphen ad Rijn 13-2.

**THEATER
TIP**

N IEMANDSLAND (No Man's Land) van Harold Pinter door Toneelgroep De Appel. Vier mannen bevechten hun territorium in een onzichtbare strijd. Woorden suggereren een ongrijpbare werkelijkheid vol onlogica en onzekerheid. Een mysterieuze, bedreigende en absurde wereld, zoals alleen Pinter die kan creëren. Sterke voorstelling in de regie van Elise Hoomans. Leeuwarden 14-1, Breda 15-1, Bussum 16-1, Laren 18-1, Utrecht 20/21-1, Haarlem 22/23-1, Hoorn 25-1, Weert 26-1, Heerlen 27-1, Eindhoven 28-1, Arnhem 29/30-1.